
УДК 94(477)+94(470)+32+63+93+082

ББК 94

Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: Warszawa, ul. Wyszogrodzka, 16

e-mail: info@conferenc.pl

Cena (zł.): bezpłatnie

Zbiór raportów naukowych.

Z 40 Zbiór raportów naukowych. „Science - od teorii do praktyki”. (29.03.2013 - 31.03.2013) - Sopot: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2013. - 116 str.

ISBN: 978-83-63620-96-7 (t.2)

Zbiór raportów naukowych. Wykonane na materiałach Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji 29.03.2013 - 31.03.2013 roku. Sopot.

Część 2 .

УДК 94(477)+94(470)+32+63+93+082

ББК 94

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora zakazany.

Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów.

Pisownia oryginalna jest zachowana.

Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

Obowiązkowa odniesienia do zbioru.

ISBN: 978-83-63620-96-7 (t.2)

"Diamond trading tour" ©

SPIS /СОДЕРЖАНИЕ

SEKSCJA 14. NAUK POLITYCZNYCH. (ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ)

1. Филинов Е.П., Кусов В.Е.....	5
ИСТОРИЯ, РАЗВИТИЕ И ПРОГНОЗЫ РАЗВИТИЯ «МУСУЛЬМАНСКОГО НАШЕСТВИЯ» В ЕВРОПЕ	
2. Федорова К. О.	8
АЛЬТЕРНАТИВНИ ВИМІРИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ІСПАНІЇ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ПОЛІЦЕНТРИЧНИХ ПРОЦЕСІВ	
3. Кусов В.Е., Филинов Е.П.....	13
ВЛИЯНИЯ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ НА ПРОЦЕСС ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ И ОБЩЕСТВО В ЦЕЛОМ	

SEKSCJA 15. NAUK PSYCHOLOGICZNYCH.
(ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ)

4. Вишневская Л.В.....	15
ТРЕВОЖНОСТЬ В СТРУКТУРЕ КОПИНГ-СТРАТЕГИЙ ПОДРОСТКОВ С ВЕГЕТО-СОСУДИСТОЙ ДИСТОНИЕЙ	
5. Конарева И.Н.	19
«КОРОНАРНЫЙ» ТИП ЛИЧНОСТИ И СПЕКТРАЛЬНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕКУЩЕЙ ЭЭГ	
6. Шаповалова В.С.	22
ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ИССЛЕДОВАНИЙ СТРАХА И ТРЕВОГИ В ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКЕ	
7. Гера Т.І.....	24
ОЦІНКА ПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ТРЕНІНГОВІЙ МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ У ВНЗ	
8. Заміщак М.І.....	33
ПЕДАГОГІЧНЕ КЕРІВНИЦТВО У СТАНОВЛЕННІ МОРАЛЬНОЇ САМООЦІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
9. Фалько Н.М.,Шлигін Д.В.	37
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПОКАЗНИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	
10. Громова Н.М.....	40
ВМІННЯ ДІАЛОГІЧНОГО ЧИТАННЯ ІНШОМОВНИХ ТЕКСТІВ СТУДЕНТАМИ	
11. Кобильнік Л.М.,Кашина Т.І.	43
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ДЛЯ РОБОТИ В СУЧАСНИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	
12. Kirilenko V.	47
DIALOGUE AS AN ARRANGING PRINCIPLE OF COMMUNICATION	

SEKCIJA 17. NAUKI SPOŁECZNE. (СОЦИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ)	
13. Тамарович А.Ю.....	50
К ВОПРОСУ О КРИЗИСЕ БЕЛЬГИЙСКОГО ГОСУДАРСТВА	
14. Букреева І.В.....	53
ГРОМАДЯНСЬКА АКТИВНІСТЬ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ ЗРІЗ НА ПРИКЛАДІ М. МЕЛІТОПОЛЯ	
15. Горячева О.Н., Кудашова М.А., Стрельчик Ю. И.	56
МОДЕЛИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ С ПОМОЩЬЮ СРЕДСТВ МАССОВОЙ КОММУНИКАЦИИ	
16. Сальніков С.З.....	59
ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
17. Глебова Н. И.	62
НА ПУТИ К ОТКРЫТОМУ ОБЩЕСТВУ: ЗА И ПРОТИВ	
18. Афанасьева Л.В.....	65
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕТНІЧНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО В ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЕТНІЧНИХ СПІЛЬНОТ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ	
 SEKCIJA 23. FILOZOFIA. (ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ)	
19. Панцир А.М.	68
ВІДНОВЛЕНЕ ЄВАНГЕЛІЄ: МІСІЯ МОРМОНІВ	
20. Емельянова Ю.П.....	84
ЭТНОС В КОНТЕКСТЕ ТЕОРИИ ОРГАНИЗАЦИИ	
21. Ліщук-Торчинська Т.П.	88
СЮЖЕТ ЯК СПОСІБ ПОБУДОВИ ІСТОРИЧНОГО НАРАТИВУ ТА ПОЯСНЕННЯ МИНУЛОГО	
22. Хромова О.И.	96
СИМУЛЯТИВНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ КАК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНОЙ КУЛЬТУРЫ	
23. Чумаченко О. П.....	99
ЕСТЕТИКА ІНДИВІДУАЛІЗМУ ЯК ПІДҐРУНТЯ ПРАВА НА СВОБОДУ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ФІЛОСОФСЬКО –КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ)	
24. Райхерт К. В.	105
СИМВОЛИЧЕСКАЯ ФУНКЦИЯ ТЕКСТА (НА ПРИМЕРЕ ЯПОНСКОГО АНИМАЦИОННОГО ФИЛЬМА «УНЕСЁННЫЕ ПРИЗРАКАМИ»)	

Тамарович А.Ю.

Студент 3 курса Иркутского Государственного Университета
Исторический факультет

К ВОПРОСУ О КРИЗИСЕ БЕЛЬГИЙСКОГО ГОСУДАРСТВА

Актуальность темы: Создание Европейского Союза стала очень важным событием для всего мира, а его положительным опытом желают воспользоваться многие страны и международные организации. Несмотря на весьма очевидное положительное влияние создания такого продвинутого интеграционного объединения для всех стран членов, можно говорить также и о некоторых проблемах, которые катализировались после создания ЕС. В данном случае речь идёт о росте сепаратизма на территории Европы, на которой, вроде бы, все движения национального характера должны были быть отвергнуты населением как ненужные, в силу характера ЕС как общеевропейской семьи, однако на деле всё не так просто. В первую очередь это можно увидеть на примере Каталонии, Шотландии, а также Бельгии, раздираемой на части региональными элитами из – Валлонии и Фландрии. Бельгия в этом контексте является особым случаем, так как сепаратизм в этом государстве достиг критического уровня, что уже десятилетие вызывает внутригосударственный дискурс, подкрепляемый действиями, о целесообразности существования государства.

Цель работы заключается в рассмотрении исторических предпосылок возникшей проблемы сепаратизма на территории Бельгии, а также современных дискуссий вокруг государственного устройства страны.

Главной задачей работы автор считает исследование региональных элит страны, а также задачи, которые они ставят для себя.

Как уже было сказано выше, бельгийский пример довольно уникален для Европы, так как, фактически, мысли об отделении возникли несколько десятилетий назад. Однако стоит учесть, что уже при создании независимого Бельгийского государства в стране были заложены серьёзные причины для сепаратизма. Ведь унитарным и единым строили государство, которое составляют этнически разнородные территории и сообщества – валлоны (франкофоны), фламандцы (нидерландофоны) и немцы [4, с.88], государство ставшее результатом исторического компромисса первой половины 19 века, и все те проблемы которые при унитарном устройстве страны удерживались под контролем, вырвались уже после перехода к федеративному устройству и в данный момент почти не поддаются контролю.

Также не стоит забывать тот факт, что при основании государства, Валлонский регион имел преобладающее влияние в экономике государства, а также, соответственно, подавляющее политическое влияние в стране. Однако с приходом новой волны индустриализации во второй половине 20 века акцент развития государства сместился на регион Фландрия, что в последствии вывело его в главенствующее положение стране. Период преобладания франкоязычной Валлонии

в государстве стал временем формирования у нидерландоязычного населения неприязни к унитарным рамкам государства, а также стремлению к отделению именно “от валлонцев”. Так уже в 1840 г. возникло мощное фламандское движение (de Vlaamse Beweging), призванное бороться за свои этнокультурные права. [4, с.88] Большой виток в противостояние внесло создание ЕС с продвигаемой ею проектом “Европы регионов“, который начал воплощаться в жизнь в различных странах, в частности, в Бельгии, что в результате сделало её федеративным государством. Бельгия превратилась в своеобразную «тестовую площадку» «европейского федерализма», реализовав на практике модель децентрализованного и «регионализированного» государства, основанного на принципе этнического и лингвистического плюрализма. Бельгийский опыт территориального реформирования выглядел достаточно привлекательно и перспективно — пока идея регионализма, подкрепленная идеологией национализма, не поставило под сомнение само существование национального государства Бельгия. [2]

Суммируя вышесказанное можно заметить, что изначально лингвистические различия, а также разность в экономическом развитии постепенно преобразовались в разное видение дальнейшего развития страны у региональных элит, а также в претензии на руководство страной. Теперь же подробнее об этих региональных различиях во взглядах.

Фландрия став основным актором федеративной системы Бельгии, зачастую полностью определяет политическую повестку государства. Это и задало импульс развитию региональных процессов в Валлонии, где регионализм носит вынужденный характер. Региональными элитами Валлонии необходимость воплощения в жизнь идей регионализма артикулируется как способ решения существующих региональных проблем и повышения собственного статуса. [6, с. 59] И главная особенность Валлонии состоит в том, что ее региональный интерес, даже на первый взгляд, состоит не в крайней степени усиления автономии в отношениях с центром, вплоть до отделения от него, а в том, чтобы продолжать оставаться составной частью единого федеративного государства.

Фландрия же имеет другой интерес. Фламандцев возмущает то, что их экономически мощный процветающий регион вынужден продолжать субсидировать экономически отсталую Валлонию. Большую популярность имеет лозунг — «Фландрия — для фламандцев», который предполагает полную независимость региона от аудита федерального правительства, который к тому же располагается на франкоязычной территории. [3]

Однако и в самой Фландрии разные мнения по поводу видения будущего Бельгии. К примеру, умеренные правоцентристские силы Фландрии поддерживали решение об институциональной реформе, трансформирующей Бельгию в конфедерацию на договорной основе (молодой лидер фламандских либералов из Open VLD А. де Кроо). [1, с.106] Другой же политик Марк Эйскенс – видный бельгийский экономист, экс премьер-министр, предложил проект институциональной реформы которой выражал стремление значительной части обещебельгийской элиты обеспечить «мягкий демонтаж» бельгийского федерализма, перейдя в итоге к конфедерализму. [1, с.106] Также присутствуют не очень популярные идеи о полном разрыве связей между регионами в рамках одного государства и образование уже 2 независимых

стран, которые вновь войдут в ЕС.

В заключение стоит сказать, что пример Бельгии свидетельствует, что экономическое благополучие не является гарантом межэтнического мира [5, с. 43], а так как Бельгия – «сердце» и столица объединенной Европы, то «бельгийская модель» очень важна для будущего ЕС. Именно поэтому перспектива распада Бельгии угрожает крахом надежд для всей Европы и ведет к замедлению интеграционных процессов. Вот почему такая «мирная» форма противостояния может привести к гораздо более серьезным последствиям, чем многолетние вооруженные восстания, например, в Стране Басков. [4, с.90] Сами же региональные элиты Бельгии всё ещё воспринимают себя как бельгийцев с поправкой на региональную принадлежность. Однако нарастание кризиса провоцирует фламандских крайне правых развивать идею полной дезинтеграции, что вкуче с большой продолжительностью кризиса вызывает у населения всё больший отклик.

Источники:

1. Барсуков А.И. Перспективы выхода из кризиса и сохранения единства Бельгии / А.И. Барсуков // Вестник КемГУ. – 2011 - № 3, стр. 104-107
2. Бирюков С. Бельгийский кризис европейского федерализма / С. Бирюков // <http://www.apn.ru/publications/article18331.htm>. - 2007-11-12
3. Иванова Е.В. Формирование крайне правого движения в Бельгии / Е.В. Иванова // <http://www.politex.info/content/view/407/30/>
4. Катаев Д. Всплеск этнического национализма в Европе / Д. Катаев // Власть . – 2010 - № 06, стр. 88-91
5. Нефёдова А.С. География этнических конфликтов в Бельгии / А.С. Нефёдова // Региональные исследования . – 2007 - № 2, стр. 39-43
6. Шевцова И.К. Феномен вынужденного регионализма (случай бельгийской Валлонии) / И.К. Шевцова // Вестник Пермского университета Политология. – 2009 - Выпуск 2, стр. 59 – 68

Букрєєва І.В.

кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціології

Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

ГРОМАДЯНСЬКА АКТИВНІСТЬ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ ЗРІЗ НА ПРИКЛАДІ М. МЕЛІТОПОЛЯ

Студентство - це величезний інтелектуальний та управлінський потенціал культурної, державної, економічної сфер суспільства. А від того, якими будуть його цінності, інтереси, якою буде національна та політична культура нової генерації, залежить майбутнє України. Більшість сучасних дослідників (М.Головатий, А.Акимов, В.Цвях, Б.Бубін, В.Ініонін та інші) дійшли висновку, що громадянська активність повинна враховувати як готовність і бажання громадян виконувати свої права й обов'язки перед державою й суспільством у цілому, так і можливість реалізувати власні духовні й матеріальні потреби, інтереси й цінності. Тому, громадянську активність ми розуміємо як систему ціннісних орієнтацій людини, що відображає її свідомі дії, спрямовані на втілення в життя всієї сукупності загальнолюдських, соціальних, політичних і громадянських цінностей, при розумному співвідношенні особистих і суспільних.

Однак, результати соціологічних досліджень виявляють низький рівень громадянської активності студентства, значна частина молоді ще не визначилася з ідеологічними пріоритетами, поглядами і навіть зі ставленням до своєї країни й народу. Так, дані опитувань, проведених державним інститутом проблем сім'ї й молоді разом з Українським інститутом соціальних досліджень і центром «Соціальний моніторинг» показують, що серед молоді віком від 14 до 28 років лише 1% бере активну участь у політичному житті [1, с.100].

Тому, з метою виявлення рівня громадянської активності студентської молоді міста Мелітополя, факторів формування соціально-політичних знань, цінностей, умінь, лабораторією соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б.Хмельницького як структурного підрозділу Всеукраїнської соціологічної служби було проведено анкетне опитування серед студентів вищих навчальних закладів міста. Вибіркову сукупність склали 504 респондента.

У ході обробки соціологічних даних було виявлено, що політичною ситуацією в країні постійно цікавляться тільки 19,9% опитаних, час від часу - більш ніж половина (59,6%), цікавляться тоді, коли їх це стосується особисто - 7,8%, і не цікавляться взагалі - 12,8% респондентів.

Політична участь є найважливішою складовою активної громадянської позиції. Однак тільки більш ніж половина опитаних (59,4%) взяли участь у виборах до Верховної Ради України. Серед причин відмови від участі в голосуванні студенти називають: недовіра до якої-небудь партії або кандидата (50%), що їхній голос може

що-небудь змінити (26,8%), байдужих до виборів виявилось 19,9%.

Таке не бажання скористатися своїм конституційним правом вказує не тільки на низький рівень громадянської активності й аполітичність, але й на байдуже відношення значної частини студентської молоді до долі суспільства й держави, на недостатньо високий рівень патріотизму в їхньому середовищі. Так, почуття гордості за своє громадянство відчують 58,2% опитаних, а 27% не знали, що відповісти на це питання.

Тільки 15,1% респондентів постійно беруть участь у суспільній діяльності, 41,7% - час від часу, 21,6% - не беруть участі, але мають бажання, стільки ж - не мають бажання взагалі нею займатися.

В основному респонденти беруть участь у студентській суспільній діяльності університету й факультету (30%), у роботі, спрямованій на захист прав і свобод громадян – 17%, допомагають хворим і наркозалежним – 14%, зайняті роботою з поліпшення громадського порядку – 12%, і тільки 2% беруть участь у політичній діяльності.

Серед причин участі в суспільній роботі студенти називають наступні: «така діяльність відповідає моїм переконанням і є цікавою» - 23%, «допомагає встановити цікаві знайомства й зв'язки» - 22%, «дає можливість виявити свої кращі здібності» - 22%, «допомагає поліпшити якість життя людей» - 16%, «здобути авторитет і повагу серед друзів» - 8%, «заробити гроші» - чесно вказали лише 3%.

Не беруть участь у такій діяльності студенти тому, що не мають у цьому потреби – 21%, стільки ж – не мають можливості, а вважають таку діяльність не потрібною – 2% опитаних.

Тільки 4,3% респондентів є членами політичних партій, а 18,4% - громадських організацій, але при цьому 24,1% студентів бажають поповнити лави політичних партій, 34,8% - громадських організацій. Однак, більшість опитаних (70%) не прагнуть вступати в будь-яку політичну партію, а 44% - у громадську організацію, що вказує на не бажання більшої частини студентської молоді конструктивно й організовано заявити про свої права, і тим самим реалізувати свої можливості й потреби.

Політична й соціально-економічна нестабільність у нашій державі продукують і протестні настрої в студентському середовищі. Так, 83% респондентів вважають, що в Україні є підстави для виникнення громадянських протестів. Але, при цьому тільки 19% опитаних брали в них участь, а саме: агітували за матеріальну винагороду – 10,6%, брали участь у мітингах, які проводили громадські організації – 10,6%, в акціях громадянської непокори – 3,5%, підписували петиції – 5%, у мітингах, які проводили політичні партії – 2,8%, а проводили агітацію з ідейних переконань лише – 1,4%.

17% студентів не готові брати участь у протестних акціях лише через відсутність бажання, 6,4% вважають, що в нашому місті немає діючих громадських організацій, які б об'єднали людей для таких заходів. Однак, третя частина студентів (31,9%) відзначили, що такі заходи ігноруються владою, що вказує на загальний рівень недовіри до владних органів.

Серед факторів впливу на громадянську активність молоді, найбільш діючими виявилися: позиція родичів або близьких людей – 31,9%, ЗМІ – 30,5% і Інтернет – 29,8%. Найменшим впливом в студентському середовищі користуються

адміністрація ВНЗ – 11,1% і керівники держави - 2,1%.

Таким чином, студентська молодь м.Мелітополя, як і України в цілому, соціалізується в суперечливих умовах становлення інститутів громадянського суспільства й на жаль, не завжди відчуває себе причетної до їхньої розбудови, проявляючи низький рівень цивільної активності. Більшість молодих людей не тільки не демонструє почуття відповідальності за долю держави, але й не в змозі реалізувати власні життєві потреби й інтереси. Однак, виходячи із результатів соціологічних досліджень молодь багато в чому апатична не через власну байдужність до життя суспільства, а в наслідок втрати довіри до владних структур як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Тому актуальним суспільним завданням сьогодення є виховання почуття патріотизму, інтересу до суспільно-політичних процесів, розуміння молоддю того факту, що їхня думка може вплинути на владні рішення і тим самим вони відповідають як за власну долю, так і за долю країни в цілому. Для цього необхідна відповідна державна політика, яка враховувала б інтереси молоді, визначала механізми вирішення їх проблем. Так, у зв'язку з тим, що молодіжні об'єднання користуються найменшим кредитом довіри й мають значний потенціал поповнення своїх рядів, необхідно урізноманітнити види їх діяльності, створити умови для формування класу молодіжної інтелектуальної й політичної еліти. Також, невід'ємним фактором розвитку громадянської активності є освіта, яка зараз відповідає в основному критеріям професійної підготовки, заснованої на знаннях і інформації. Виходячи із цього, актуальним, на наш погляд, є розробка й впровадження якісно нових підходів, методик, дисциплін з підготовки молоді до життя в нових умовах громадянського суспільства, метою яких було б формування національної свідомості як основи консолідації суспільства й зміцнення держави.

Література:

1. Петрунько О.В. Мотивы отчуждения современной молодежи от активной политической деятельности / О.В. Петрунько // Педагогика и психология. – 2006. – № 1. – С. 98-101.

Горячева О.Н.

к.ф.н., доцент,

Кудашова М.А.

магистрантка,

Стрельчик Ю. И.

студентка

кафедра «Реклама и связи с общественностью»

Набережночелнинский институт

Казанского (Приволжского) Федерального Университета

МОДЕЛИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ С ПОМОЩЬЮ СРЕДСТВ МАССОВОЙ КОММУНИКАЦИИ

Социальная реальность представляет собой действительность, преобразованную человеком на основе существующих природных законов. Моделирование предоставляет возможность изменения реальности посредством создания определенной модели, которая в итоге должна заменить собой существующую.

Пигров К.С. выделяет четыре модели социальной реальности: реалистическую, натуралистическую, деятельностную и феноменологическую, отмечая при этом эмпиричность классификации [1]. Наиболее ранней является реалистическая модель, обнаруживаемая в работах Аврелия Августина [2]. В соответствии с пониманием реальности как проявления духовного в материальном, социум объясняется через признание соединения плотского и духовного, рационального (человеческого) и сакрального (божественного). В основе ее создания лежит проговаривание фундаментальных постулатов, а также их запись, как закрепление речи. Наиболее отчетливо это прослеживается во влиянии церкви тех времен на общество: служители и прихожане, читая проповеди, формировали в своем сознании систему непоколебимых знаний, навязанную церковью и меняющуюся в соответствии с ее интересами. Положение человека в обществе двойственно. С одной стороны он ощущает себя свободной личностью, с другой - ограничен нормами и правилами взаимодействия с другими представителями общества. Реалистическая модель в социуме проявляется через принятие и закрепление законодательно надындивидуальных идей.

В XIX в. появился новый метод моделирования. Многие мыслители того времени в системе развития общества ведущую роль отводили природным явлениям, согласно которым и строились наиболее вероятные прогнозы развития человечества. С позиции натуралистической модели социальная реальность обусловлена биологической популяцией. Основополагающим в социуме является биологическая сущность, которая контролируется человеком при помощи этических и этикетных норм поведения. Первостепенными факторами, моделирующими социальную реальность, выступают географическое положение, климат, экология, природные ресурсы, расовая принадлежность. Особое место в концепциях, основанных на натуралистической

модели социальной реальности, отводится анализу роли агрессивности в социальной жизни. Многие явления человеческой жизни объясняются первичными законами природы (естественный отбор, соревновательность, гендерное доминирование и пр.). Кроме того пристальное внимание уделялось социобиологии, ставившей вопрос о возможности направленной человеческой эволюции. Следствием в данном случае выступает евгеническая практика. Один из примеров – государственная политика, согласно которой в определенных штатах США по решению суда преступники подвергаются насильственной стерилизации.

Деятельностная модель возникла почти в то же время, что и натуралистическая. Материалисты предполагали, что общественные изменения происходят под воздействием деловых отношений между людьми. Деятельностная модель первоначально рассматривалась как условие технократического развития общества, направленного на производительность и научно-технический прогресс [3]. К концу XX века общественное развитие стали связывать со средствами массовой коммуникации, а не со средствами производства материальных благ [4]

Вышеописанные модели относят к классической теории построения социальной реальности. Значительно отличается от них феноменологическая модель, в которой утверждается антисубстанциалистская позиция развития общества. В такой системе моделирования более удобно апеллировать событиями и их последствиями, в виду того, что как таковой строгой предопределенности нет. Социальная реальность с феноменологической точки зрения существует в социально организованных актах интерпретации, в интерпретативных процедурах. Сами по себе социальные институты и социальные отношения лишены внутренне присущего им значения, они лишены внутренне присущей им природы [5]. Большинство транслируемых в социуме коммуникативных посланий имеют оценочный характер, в соответствии с этим именно интерпретация представляется центральным понятием феноменологической модели.

При моделировании социальной реальности современного общества следует учитывать его специфические особенности. Под действием информационных процессов, взаимодействие членов общества становится все более опосредованным. В настоящее время моделирование осуществляется с помощью средств массовой коммуникации, поэтому коммуникативную модель, предложенную М.Л. Де Флером и С. Дж. Болл-Рокичем, можно считать инновационной [6]. Степень зависимости аудитории от СМК связана с уровнем развития средств коммуникации, их связью с аудиторией и социальной структурой, что напрямую влияет на место, занимаемое или в обществе. Следует заметить, что в моделировании социальной реальности современного общества, акцент делается на формирование потребительского сознания. СМК, используя возможности связей с общественностью, рекламные послания существенно упрощают причинно-следственные связи, создают новые схемы в отношениях между людьми, по-иному освещают проблемы семьи и брака, гендерные вопросы. Воздействуя на мировоззрение, СМК популяризуют жизнь здесь и сейчас, определенным образом трансформируя информацию, осуществляя отбор, ранжирование, интерпретацию сообщений.

Наряду с коммуникативной моделью в современном обществе активно разрабатывается процессуальное моделирование социальной реальности. Основной

метода является взаимосвязь аудитории и СМК. Ориентированная на когнитивно-рациональный подход процессуальная модель подразумевает логическую связь между открытым содержанием СМК и мотивами удержания внимания. Важная черта процессуальной модели - акцент на динамической и кумулятивной природе отношений зависимости, возникающих между аудиторией и СМК [7].

Несмотря на различие перечисленных методов, пути развития общества определяются элитарными его представителями с учетом получения больших для себя выгод. На рубеже XX-XXI вв. наблюдается колоссальный рост влияния средств массовой коммуникации, формирующих и корректирующих общественное сознание. Учитывая роль средств массовой коммуникации в социуме современные способы моделирования реальности можно считать наиболее масштабными.

Литература

1. Пигров К. С. Социальная философия: Учебник. — СПб.: Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2005.-296 с.
2. Августин А. О граде Божиим // В кн.: Творения блаженного Августина, епископа Ипподикийско. 2-е изд. Ч.3-6. Киев, 1907-1910
3. См.: Маркс К. Предисловие к «Критике политической экономии»//Маркс К., Энгельс Ф. Соч., 2-е изд. Т.13; Маркс К., Энгельс Ф. Немецкая идеология (особенно гл.1 «Фейербах») // Там же. Т.3; Ленин В.И. Материализм и эмпириокритицизм (Гл.6) // Полн. собр. соч. Т.18.
4. См.: Маклюэн Г.М.: «Понимание средств коммуникации: Продолжение человека» (1964) (*Understanding Media: The Extensions of Man*), «Законы медиа: Новая наука» (1988) (*Laws of Media: New Science*) и другие.
5. Цит.по: «Из-под глыб». М.,1992. С.275.
6. См.: DeFleur, M.L. & Dennis, E. (1998). *Understanding Mass Communication*. Boston: Houghton Mifflin., Rokeach . *The Nature of Human Values*. NY: Free Press, 1973.
7. Психология общения. Энциклопедический словарь Под общ. ред. А.А. Бодалева. - М. Изд-во «Когито-Центр», 2011 г.

Сальніков С.З.

Мелітопольський державний педагогічний університет
ім. Богдана Хмельницького

ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сьогоднішня українська держава визначається становленням громадянського суспільства, інтеграцією у світове співтовариство, демократичними реформами, що породили зміни в усіх ланках суспільного життя. Вибір українським суспільством демократичних штампів суспільної організації та побудови громадянського суспільства зумовлює необхідність дослідження сучасних соціальних процесів, зокрема неупередженого аналізу становлення громадянської культури молоді.

На сучасній стадії розвитку України становлення громадянської культури привертає виняткову увагу. Відповідно, суть проблеми – недостатній рівень соціологічних знань про формування громадянської культури студентської молоді в умовах становлення громадянського суспільства. Це вимагає розв'язання наукового завдання, яке полягає в теоретичній артикуляції й емпіричному обґрунтуванні комплексного дослідження особливостей формування та розвитку громадянської культури студентської молоді. [6]

Тому особливої важливості набуває розробка і практичне забезпечення нової системи громадянського виховання, мета якого – формування у студентської молоді комплексу громадянських якостей, компетентностей та активної громадянської позиції. Остання передбачає формування власної ієрархії цінностей, вміння відстоювати свої права, переконання, усвідомлювати свої обов'язки, виявляти толерантність до поглядів іншої людини, керуватися у вияві соціальної та громадянської активності демократичними принципами.

Громадська активність належить до соціально-корисної діяльності, яка являє собою доволі складне багаторівневе явище суспільної дійсності. Вона передбачає активні громадські дії з боку суб'єкта суспільних відносин у соціумі та зумовлює регулятивні дії, які спрямовані на досягнення рівноваги між державною владою та владою громади. Громадська активність, відображає рівень розвитку громадянської свідомості людини, рівень громадянської культури та взагалі рівень громадянськості особистості. Вона асоціюється з політичною участю, з наявністю політичних партій та неурядових організацій, з різноманітними формами масових рухів тощо.

Громадянська активність в сучасному значенні повинна враховувати як готовність і бажання громадян виконувати свої права та обов'язки перед державою і суспільством в цілому, так і можливість реалізувати власні духовні та матеріальні потреби, інтереси та цінності.

Аналіз сучасних реалій засвідчує, з одного боку, прояви соціальної і моральної деградації частини студентської молоді, надмірного захоплення негативними формами комерційного бізнесу і низькопробною зарубіжною культурою, втрату інтересу до чесної праці, знецінення духовних ідеалів, притуплення потреби в пізнанні тощо; з іншого, – пробудження в певній частині молодих людей громадянської активності і

свідомості.

Політична участь молоді, як вагомий показник громадянської активності, має дещо пригнічене становище.

Політики зробили все, щоб молодь утратила інтерес до політики як інституту. А саме — невиконання обіцянок, відсутність серйозних кроків і програм, які охоплюють значну кількість молоді, навіть ліквідація молодіжного міністерства. Усе це свідчить, що політики вирішили керувати державою без залучення молоді. Партії не знають, що робити з молоддю. Молодь відповідає взаємністю — цілковите ігнорування політиків, співпраця виключно за гроші. Молоді варто змінювати своє ставлення — бути активними не тільки в день голосування, а особливо після нього. Це необхідна передумова досягнення результатів, адже вплив у міжвиборчий період є визначальним. [4] Владі вигідно, аби на вибори ходили лише люди старшого і похилого віку – вони консервативні у своєму виборі, а значить, з ними легше працювати. Їм достатньо традиційних заїжджених обіцянок – знизимо пенсійний вік, дамо гречку. З молоддю спілкуватися набагато складніше, адже у неї інші цінності і пріоритети. Крім того, вона колка у спілкуванні, особливо в мережі, і легко може сказане партією обернути проти неї ж. [2]

Важливим чинником формування громадянської активності молоді є ЗМК та електронні мережі, які можуть бути не лише джерелом передачі норм і цінностей, але й і медіумом, через який поширюється інформація про приклади успішної взаємодії органів виконавчої влади, місцевого самоврядування з громадськістю. Подібна інформація відіграє у процесі формування громадянської активності суспільства непересічну роль.

Незалежні медіа втілюють та репрезентують громадську думку як соціальний інститут, а “четверта влада” здійснюють функції спостерігача та контролера законодавчої, виконавчої та судової влади. Важливість засобів масової інформації для громадянської активності полягає також у створенні символічної публічної сфери – уявної загально-громадської трибуни, яка може слугувати для висловлення та любіювання суспільних та місцевих інтересів.

Водночас, низький рівень довіри громадян до вітчизняних ЗМІ, на жаль, підтверджує, що українські медіа у переважній своїй більшості не наблизилися до ролі соціального інституту громадянського суспільства. Збереження критичного ставлення українських громадян до національних ЗМІ є, водночас, позитивним індикатором, адже показує суспільне незадоволення роботою ЗМІ та наявність вірного “громадянського інстинкту” щодо того, якими ЗМІ повинні бути і якими вони поки що не є в Україні – об’єктивними, економічно незалежними, соціально-критичними, такими, що прагнуть до висловлення суспільного інтересу. [5]

Окремої уваги серед чинників формування громадянської активності української молоді заслуговує мережа Інтернет, що набуває все більшого поширення і популярності насамперед серед студентської молоді. Це пояснюється її особливостями: свободою доступу до інформації, можливістю самостійного її пошуку і вибору; розмаїттям представленої там інформації та оперативністю її отримання; широкими можливостями для спілкування й інтерактивної взаємодії; необмеженою можливістю для виявлення активності, особистої творчості, презентації себе іншим, експериментування з власною ідентичністю; новизною цього засобу масової комунікації; його багатофункціональністю тощо. Згадані особливості дуже добре

узгоджуються з потребами молодіжної аудиторії: потребою в пізнанні, в неформальній комунікації та творчому самовираженні. [1] Розвиток Інтернету значно розширив поле публічної сфери суспільств і приніс із собою зміни, які, можливо, не менш важливі для трансформації публічності і розвитку громадянського суспільства, ніж розвиток газетної індустрії від кінця 18-го сторіччя. Зокрема, значне розширення сфери публічності, свободи слова та думки українськими опозиційними інтернет-виданнями кінця 20 початку 21 століть дають підстави для такого твердження.

Прикладом, що ілюструє здатність мережі Інтернет впливати на громадянську активність, у тому числі (і насамперед) молодих людей, є революційні події у Тунісі і Єгипті взимку 2010-2011 років, коли учасники подій активно спілкувалися та самоорганізовувалися з використанням Інтернет-технологій, зокрема, сайтів Facebook і Twitter; [3]; та акції протесту, не без допомоги соціальних мереж та Інтернет ресурсів, 2012-2013рр. українських «ультрас» на підтримку сім'ї Павліченко (також приєдналися вболівальники з Росії, Білорусії, Литви, Чехії, Польщі та ін..)

Політична свідомість української молоді та студентства зокрема є переважно фрагментарною і суперечливою. Тому формування цілісної політичної свідомості молоді є важливою функцією соціальних інститутів.

Студентська молодь має усвідомити свою роль і перспективи у побудові майбутнього, тому що в соціально-економічних реаліях нового тисячоліття саме студентство є ядром молодіжного людського капіталу, найбільшою ресурсною групою, основою майбутньої конкурентоспроможності держави в контексті глобальних викликів і ризиків. Відбудеться поступ в активізації інноваційного потенціалу молоді, що забезпечить кожному молодому громадянину України природні, демократичні та справедливі умови розвитку.

Список використаних джерел:

1. Білоус І. Особливості політичної соціалізації молоді у просторі Інтернету. Інтернет ресурс // http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nspp/2008_20/Bilous.htm
2. Вибори та ЗМІ. Інтернет ресурс // <http://vybory.mediasapiens.ua/2012/08/20/polityku-namahayutsya-vidhorodyty-molod-vid-uchasti-u-vyborah-polittechnoloh/>
3. Гайнулина А. Власти Єгипта блокували Twitter и Facebook в связи с беспорядками. Інтернет ресурс // <http://rian.com.ua/incidents/20110126/78634075.html>
4. Дубровік А. Інтернет ресурс // <http://www.day.kiev.ua/uk/article/nota-bene/lishe-40-50-molodih-lyudey-priyde-na-vibori>
5. Романюк О. Курсова робота. Інтернет ресурс // <http://www.kazedu.kz/referat/93648>
6. Стручкова-Гуменна Л. Б. – Становлення громадянської культури студентської молоді (регіональний аспект) Автореферат. Запоріжжя 2011

Глебова Н. И.

кандидат социологических наук,

старший преподаватель кафедры социологии

Мелитопольского государственного педагогического университета

НА ПУТИ К ОТКРЫТОМУ ОБЩЕСТВУ: ЗА И ПРОТИВ

Формирование постиндустриального, информационного общества обуславливает существенные трансформации философского, политического и социологического понимания категории «свобода». В информационном обществе свобода имеет два значения: как свобода положительная, действующая, творческая, продуктивная («freedom») и как свобода негативная – свобода, направленная на разрушения определенных препятствий («liberty») [2, с.134].

При условии доминирования в обществе негативной свободы, ею лучше всего могут воспользоваться политические, экономические та социально активные группы населения, что фактически означает ограничения реальной свободы всех других граждан. Приоритет позитивной свободы также служит причиной части социальных и политических ограничений, которые касаются деятельности главных государственных и общественных институций.

Информационные технологии не всегда и не обязательно приводят к улучшению жизни общества, увеличению уровня демократичности его политических и социальных институций. Важными факторами, которые являются показателями влияния информации на аксиологическое и мировоззренческое понимание свободы в том или другом обществе, выступают: национальные социокультурные традиции, политическая мудрость управленческой элиты, степень развития средств массовой коммуникации. Одним из самых ярких критериев «открытости» общества в современности становится присутствие или отсутствие доступа к информации.

Четыре основные работы К.Поппера «Нищета историцизма» (1944), «Открытое общество и его враги» (1945), «Логика научного открытия» (1961), «Предположения и опровержения» (1963) сделали его одним из ведущих идеологов «открытости-закрытости» общества.

Для К.Поппера открытое общество в самом общем смысле – это общество, в котором установлено либерально-демократическое правление. Мы хотели бы уточнить: правление либерально – признание и защита, через систему законов, неотъемлемое право человека на свободу; демократично – существует с согласия подданных.

В современном российском словаре новейшей социологической лексики мы можем прочесть: «общество открытое – society, open» – понятие введено в научный оборот французским философом А. Бергсоном. П. Сорокин размышлял: имеет место флуктуация открытости – закрытости социума, влияющая, соответственно, на характер социальной и культурной динамики во всех сферах общественной жизни. К. Попперу: общество, создающее условия для развития индивидуальных свобод человека, его критических способностей, позволяющих рационализировать

и общественные отношения и взаимодействие человека с природой. З. Бауман: в условиях постмодерна характер открытого общества радикально меняется: открытость становится фактором «незапланированных и непредвиденных побочных эффектов «негативной глобализации», резко обостряется проблема незащищенности и индивидуальной безопасности, ибо нация-государство утрачивает свою мощь, а общественная политика уступает место «жизненной политике» конкретных мужчин и женщин [3, с.224].

Как можно понять различные подходы к пониманию данного понятия и определиться все-таки, каким должно быть современное общество? Может ли объяснения закрытого и открытого обществ, необходимое для решения теоретических проблем, помочь нам практически?

Ответ на данный вопрос, можем найти в анализе Анри Бергсона «Два источника морали и религии», в коренном отличии закрытого общества от открытого в социальной сфере.

Закрытое общество – это такое общество, члены которого тесно связаны между собой, равнодушны к остальным людям, всегда готовы к нападению или обороне – словом, обязаны находиться в боевой готовности. Таково человеческое общество, когда оно выходит из рук природы. Но если природа, именно потому, что она наделила нас умом, предоставила нам до некоторой степени возможность выбрать наш тип социальной организации, то все же она обязала нас жить в обществе. Неизменно направленная сила, которая для души есть то же, что сила тяжести для тела, обеспечивает сплоченность группы, склоняя в одну и ту же сторону индивидуальные воли. Ученый считает, что эта сила – моральная обязанность. Она может раздвигать свои рамки в открывающемся обществе, даже если она было создана для общества закрытого. А закрытое общество может жить, сопротивляться разлагающему в какой-то мере воздействию ума, сохранять и передавать каждому своему члену необходимую веру только посредством религии, происшедшей от мифотворческой функции. Эта религия, названная нами статической, и эта обязанность, состоящая в принуждении, составляют основание закрытого общества [1, с. 287-288].

В этой же работе, мы находим размышления, очень близкие к анализу современного общества. Путем простого расширения мы никогда не перейдем от закрытого общества к открытому, от гражданской общины к человечеству. Они различны по своей сути. Открытое общество – это то, которое – в принципе охватывает все человечество. О нем вновь и вновь мечтают избранные души, и оно каждый раз реализует нечто от самого себя в творениях, каждое из которых, через более или менее глубокое преобразование человека, позволяет преодолевать трудности, до того непреодолимые. Но после каждого раза круг, открывшийся на мгновение, вновь закрывается.

Как только мы решили, что наше общество начинает «открываться», оно тут же «закрывается». Закрытость национальной информационной системы свидетельствует о репрессивности и коррумпированности политического режима данной страны. Хотя, даже в самых демократичных обществах, свобода информации не является абсолютной. В размышлениях О. Тоффлера мы читаем, что в любом обществе полная свобода информации ни когда не будет достигнута, поскольку это будет обозначать абсолютное отсутствие приватной собственности [4, с. 118].

Но мы считаем, что дальнейшее развитие человеческой цивилизации влечет за собой расширения сфер свободы, свободы информации та формирование новой информационной этики.

1. Бергсон А. Два источника морали / А.Бергсон. Москва, 1994. – 384 с.
2. Дубас О.П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія / О.П. Дубас. – К.: Генеза, 2004. – 208 с.
3. Кравченко С.А. Словарь новейшей социологической лексики: теории, понятия, персоналии (с английскими эквивалентами) / С.А. Кравченко. Моск. Гос. Ин-т междунар. Отношений (ун-т) МИД России, каф. Социологии. – М.: МГИМО-Университет, 2011. – 480 с.
4. Тоффлер О. Проблемы власти на пороге XXI / О. Тоффлер // Свободная мысль. – 1992. – №2. – С113-120.

Афанасьєва Л.В.

кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціології

Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕТНІЧНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО В ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЕТНІЧНИХ СПІЛЬНОТ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Зважаючи на те, що за даними Всеукраїнського перепису населення на території України проживають представники понад 130 національностей та народностей і кожен із цих представників вважає той чи інший регіон нашої країни своєю Батьківщиною, очевидно, що українське суспільство є мультикультурним зі складною структурою ідентифікацій, які не завжди мають спільні національні засади. Тому для нашої держави важливим видається забезпечення мобілізаційних можливостей етнічних спільнот, від яких дуже часто залежить відповідний соціальний рівень життя їх представників та їх успішне економічне становище. Це схоже на своєрідний інстинкт самозбереження, який проявляється у захисті національною меншиною свого внутрішнього простору шляхом активного намагання впливати на оточуючих. Вивчаючи вплив збереження етнічних особливостей на формування національної ідентичності спільнот, не можна не звернутися до феномена етнічної згуртованості в середовищі етносів. В Україні є досить згуртовані національні спільноти, що проживають компактно. Це, насамперед, угорці на Закарпатті, поляки, які розпоршені на Поділлі та Житомирщині, болгари, чехи та греки Приазов'я, євреї. На згуртованість дуже впливає той факт, що, якщо спільнота є розсіяною та нечисленною, то ні про що інше, окрім певних проявів культурного життя, говорити не доводиться. Якщо ж спільнота достатньо згуртована та компактна, то тут можливим є захист і економічних, і політичних інтересів цієї спільноти. Проте, не слід в даному питанні забувати про те, що відносини між національними меншинами в умовах незалежності України вибудовуються усього впродовж 21 року і, відповідно, етнічна згуртованість цих етносів теж зіштовхується з новими викликами обставин, що склалися. Для країни це ще не той термін, за результатами якого можна робити однозначні висновки. Тому для держави, яка прагне створити політичну націю, способи впливу на такі етнічні спільноти мають ґрунтуватися на активному залученні їх в суспільно-політичне життя на умовах рівних прав та обов'язків. Таким чином можливе формування відповідальності у цих осіб за власні дії перед спільнотою, які поступово можуть трансформуватися у відповідальність перед державою, і найголовніше – перед собою. Тому що процес національної ідентифікації – це, перш за все, процес суб'єктивний.

Отже, головну роль в процесі національної ідентифікації особи відіграють світоглядно-психологічні фактори. «Зазвичай на визначення національної ідентичності впливає: відчуття співпричетності до нагальних проблем нації і держави, усвідомлення і дієвий захист національних інтересів, володіння державною мовою,

знання національної історії та культури, «включеність» в національну культуру, реальна діяльність на благо своєї Вітчизни, тобто дія феноменів «витраченого часу» та «вкладеної праці» на користь держави проживання та її громадян. А от збереження етнічної приналежності залежить від «включеності» у народну культуру, тобто знання і дотримання народних традицій, звичаїв, обрядів тощо, володіння рідною мовою, знання історії, літератури і мистецтва власного народу, спільність території. Тільки за умов підтримки цих елементів може відбуватися формування національної ідентичності» [3, с. 46].

Ступінь етнічної приналежності національних спільнот дуже часто залежить від життєвих обставин, які сама вона може собі створити. Виражаються вони у поточних проблемах національних меншин, вирішуючись на рівні місцевої влади, і не потребують втручання в них на найвищому державному рівні. Єдине, чого вони потребують з боку держави, так це підтримки та забезпечення прав та інтересів спільнот на законодавчому рівні. Йдеться про соціокультурні чинники збереження етнічної приналежності, такі як міф, історична пам'ять, етнічна самосвідомість, вивчення мови національних спільнот, релігія, мистецтво, звичаї, існування перспектив у професійній сфері. У часи економічної та політичної стабільності серед представників різних етнічних груп подібні соціокультурні чинники не дуже користуються популярністю і не є засобом політичних маніпуляцій. Однак, за умов нестабільного розвитку країни, що характеризуються кризою як на рівні системи, так і на рівні особистості, відчуття замкненості та безпорадності переорієнтовує людей в русло духовних цінностей, які, звертаючись до культурних надбань, мають частково терапевтичний ефект для душевного стану людини [1].

Окремим значущим аспектом постає діапазон застосування мов етносів, який має розширюватися, але тільки поряд з державною мовою. Сьогодні існує проблема не у відсутності у національних меншин можливості вивчати рідну мову, а у тому, що вони не володіють і не хочуть володіти державною мовою. Дуже часто це питання штучно роздмухується під різними гаслами з метою політичних маніпуляцій, однак ефект від нього є – низький рівень володіння національними меншинами українською мовою. А це важлива складова «включеності» їх в український соціум.

У більшості випадків представники етнічних спільнот прагнуть зберегти і перенести в країну свого проживання все, що їм нагадує про їх етнічну батьківщину. Особливу роль в цьому процесі релігійні цінності, уособлені в одній з існуючих церков. Вони позначаються на географії поширення різних християнських церков наступним чином. УПЦ КП та УАПЦ мають найбільшу кількість парафій в Західних і Центральних областях України й водночас незначну їх кількість у Південному і Східному регіонах, де домінує УПЦ МП. Абсолютне домінування має в західноукраїнських областях УГКЦ. Римо-католицькі громади постають переважно на Поліссі, Поділлі, Галичині, де переважають представники польської меншини. Переважна релігійна орієнтація найчисельніших національних спільнот України виглядає наступним чином: росіяни, молдавани, болгары, румуни – православні; білоруси – православні, католики; угорці – протестанти, католики; поляки, чехи, німці – католики; караїми – караїмізм; татари, азербайджанці – мусульманство; євреї сповідують іудаїзм. В українському суспільстві постійно зростає кількість релігійних громад, належність до яких є однією з визначальних ознак відмінностей між національними меншинами, що проживають

в Україні. Ці відмінності за певних обставин можуть набувати конфліктогенних властивостей через незбіг інтересів і переваг, хоча вони не повинні реалізовуватись на теренах України. Утім, пом'якшувальним чинником щодо такого розвитку ситуації є дисперсний характер розселення більшості національних меншин України.

Варто підкреслити, що конфліктні ситуації, як правило, мають економічний підтекст. В контексті економічних негараздів свій вплив на національні меншини має той факт, що, якщо в Україні економічна ситуація є гіршою, аніж на історичній батьківщині цих національних меншин, то можна очікувати зростання певних негативних настроїв. Також, витоки соціально-економічної нестабільності криються в регіональних відмінностях економічного розвитку України. Це поєднується з нерівномірністю розселення та матеріальним забезпеченням деяких регіонів країни [2, с.46].

Очевидно, що збереженню етнічної належності та формуванню національної ідентичності етносів сприяє їх представництво в органах влади. Останнім часом спостерігається зростання інтенсивності їхньої політичної діяльності та залучення у роботу органів влади, однак результати досліджень засвідчують, що поки що участь національних меншин у політичному житті лишається доволі незначною.

Та все ж, незважаючи ні на що, вагомим здобутком української держави за часи незалежності є уникнення як міжетнічних, так і міжнаціональних конфліктів. Деякі сусідні держави України на пострадянському просторі відчули на собі згубні наслідки міжнаціональних суперечок, а органи влади часто виявлялися не готовими до прийняття адекватних рішень, що призводило до поглиблення конфліктних ситуацій. Дечому навчившись на чужих помилках, Україна підтримує партнерські відносини зі своїми етнічними спільнотами, однак слід віддати належне і етносам, які в переважній більшості готові до конструктивного діалогу. Йдеться про повільне пробудження національної ідентичності найбільших етносів України, яка вимагає ефективних стимулів з боку країни для того, щоб національні меншини не зволікали українським громадянством, а навпаки, відчували відповідальність та виявляли свою причетність до всього, що відбувається в Україні.

Тому провідна роль у вирішенні цих завдань, на нашу думку, належить науковій спільноті, результативності її наукового пошуку методів і форм впливу на розглянуті вище нами процеси формування національної ідентичності етнічних спільнот, які мешкають на теренах України та їх втілення у засадах не лише етнопедagogічної освіти, а й у всіх, без винятку, форм соціокультурної суспільної практики.

Література

1. Апелъ К. О. Етнoетика та універсалістська макроетика: суперечність чи доповнювальність? / К. О. Апелъ // Політична думка. – 1994. – №3. – С. 17.
2. Лозко Г. Етнологія України: Філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект. навч. посіб. / Г. Лозко /. – К.: АртЕК, 2001. – 304 с.
3. Сергійчук В., Піскун В., Воропаєва Т. Трансформація національної ідентичності: історіософські, культурологічні та соціально-психологічні аспекти // Фундаментальні орієнтири науки (ФОН). – К.: Видавничий Дім «Академперіодика», 2005. – С. 24-53.